

"Als stadskind voel ik me hier op vakantie"

Yolanda van Doeveren (41) is sinds twee en een half jaar gemeentesecretaris van De Bilt. Yolanda over prioriteiten in een gemeente vol hoogwaardig groen: "dat moet je koesteren, maar het mag geen Anton Pieck-enclave worden."

"Ik ben Rotterdamse, een grotestadskind. Daarom voel ik me hier op vakantie. En bevoorrecht om in zo'n prachtige omgeving te mogen wonen. Leuk aan werken voor De Bilt is het evenwicht dat je nastreeft tussen behoud en beweging. De Bilt betekent voor de hele omgeving groen en natuur. Maar de wereld draait door en De Bilt moet daarin mee. Dat nastreven, is veel moeilijker dan bijvoorbeeld werken in een groeigemeente, mede door onze beperkte inkomsten. In een groeigemeente komt door grondexploitatie vanzelf geld binnen. Maar onze inkomsten lopen terug, want wij betrekken vooral van de Rijksoverheid. Dat betekent messcherp en voorzichtig snoeien, zonder voorzieningen aan te tasten. Een andere moeilijkheid is, hoe gek het ook klinkt, dat hier geen grote problemen spelen zoals in de randstad. De problemen die er zijn, vallen veel moeilijker te traceren.

Haar eerste werkervaring bij de overheid deed Yolanda op bij de gemeente Leiden: "Ik studeerde organisatiepsychologie en mijn afstudeeronderzoek deed ik daar. Later werkte ik daar zes jaar lang met veel plezier. Daarna werkte ik als management consultant, in een bedrijf met als werkgebied Nederland. Toen ik bijna acht jaar geleden moeder werd, merkte ik dat ik in die situatie mijn baan niet kon combineren met de zorgtaken. Dat viel niet langer te combineren met mijn privé-leven. In een baan bij de overheid kon dat wel. Die biedt veel betere secundaire arbeidsvoorwaarden. Bij De Bilt begon ik als parttimer in een duobaan als gemeentesecretaris. Nu is het een hele baan geworden van 36 uur, maar wel zodanig dat ik de woensdagmiddag vrij ben voor mijn zoon."

Yolanda doet weinig liever dan besturen: zo is zij bestuurslid buitenschoolse opvang, lid van de VGS adviescommissie voor de CAO-onderhandelingen en werkt zij mee aan een project 'kinderen tegen zinloos geweld', waarbij in de vorm van lespakketten aan scholen projecten worden georganiseerd om aandacht te vragen voor zinloos geweld en probeert zij bedrijven warm te krijgen om bijvoorbeeld speelplaatsen te financieren. Daarnaast schildert en exposeert zij.

"Wat ik hierna zou willen doen? Misschien een overstap naar een meer bestuurlijke functie, een raad van bestuur, een raad van toezicht, een wethouder?"

Mis geschoten

Voorlopig heeft zij genoeg aan het ingewikkelde krachtenspel waar een gemeentesecretaris middenin zit: "Als gemeentesecretaris ben je algemeen manager, maar anders dan in het bedrijfsleven. Daar blijft maximalisatie van winst het einddoel, terwijl de overheid als doelstelling heeft, het algemeen welzijn te verbeteren. En wij werken met gemeenschapsgeld. Als in het bedrijfsleven een proefproject mislukt, kan men zeggen: Oké, mis geschoten en we gaan over tot de orde van de dag. Als de overheid haar geld verkeerd besteedt, is het probleem vele malen groter. Je moet dus voorzichtig opereren, en realistische afwegingen maken. Een grote omgevingsgevoeligheid is gewenst. Al deze zaken maken de bestuurlijke opgave ingewikkelder. Overheidsmanagers moeten goed politieke keuzes kunnen uitleggen. Ik ben hier smeeroil tussen gemeentebestuur en ambtenaren, maar ervaar dit nooit als een spagaat. Wethouders bewonder ik: je moet er maar voor staan, met als risico dat je politiek wordt afgeschoten. Zeker nu burgemeester, wethouders, politie geen vanzelfsprekende

gezagsdragers meer zijn. Aan de andere kant heb je de burgers: mensen die de gemeente vertrouwen en mee willen denken, maar soms ook helemaal géén vertrouwen meer in de overheid hebben en zéér kritisch zijn over het lokaal bestuur. Vertrouwen kun je terugwinnen door bijvoorbeeld wijkgericht te werken of door een interactieve manier van beleid maken en communiceren. Als voorbeeld kan ik een project als 'De Bilt in Beweging' noemen. We kozen die naam omdat stilstand achteruitgang betekent, en De Bilt beweegt mee met veranderingen daarbuiten. Honderden burgers dachten mee over abstracte maar ook concrete zaken als bezuinigingen op groenonderhoud. Wat doen we, gemengde beplantingsvakken omvormen tot gras, of soberder beplanten? Een inwoner kan een uitstekende adviseur zijn op zo'n moment. Wij in De Bilt hebben gelukkig veel mondige, goed opgeleide burgers. Naast gratis organisatieadvies, bedienen die je ook met irreële verwachtingen: gisteren schreef ik een brief en ik heb nog niets gehoord. Je moet daarbij altijd in het oog houden, dat een probleem, hoe klein ook, in de beleving van een briefschrijver een groot probleem kan zijn. Een klager is een betrokken burger! Waardevol blijft, dat vele mensen zich betrokken voelen en de moeite nemen, hun verhaal bij ons te houden."